

* ZPRÁVY – KRONIKA *

Křížovatky kultury: Střední Evropa z pohledu lingvistiky a literární vědy

Díky Rakouskému ústavu pro východní a jihovýchodní Evropu a jeho brněnské odbočce reprezentované dr. Janou Starek mohli se brněnští slavisté – lingvisté a literární vědci z Ústavu slavistiky a vídeňští slavisté (Institut für Slawistik) zabývat v rámci grantového projektu problematikou Střední Evropy, tématem, jehož aktuálnost se znovu obnovila v 80. letech právě v Rakousku. Kromě politologického a sociologického pozadí je to především celková kulturní situace a jazykové, lingvistické, literární a literárněvědné prolínání a prostupování, které zvláště v meziválečném období činilo ze Střední Evropy pozoruhodnou křížovatku rozporných jevů a metodologií. Výzkumný tým se zabývá třemi oblastmi: jazykovou situací ve střední Evropě, středoevropským literárním procesem a Střední Evropou jako křížovatkou lingvistiky a literární vědy.

Tomuto bádání, jehož výstupem by měl být nejpozději roku 2002 vydaný syntetický svazek, byl věnován brněnský seminář, který se konal ve dnech 22.–23. června 2000. Pořádal jej Ústav slavistiky FF MU v Brně ve spolupráci s vídeňskými partnery spolu s Rakouským ústavem pro východní a jihovýchodní Evropu a jeho brněnskou odbočkou po záštitou děkana FF MU PhDr. Jana Pavlíka, který také pronesl zahajovací proslav o úloze Střední Evropy. Za Rakouský ústav promluvila vedoucí brněnské odbočky dr. Jana Starek.

Na počátku vystoupili brněnský řešitel projektu a rakouský partner prof. Juliane Besters-Dilger a další členové řešitelského týmu. Referenti se zabývali mimo jiné tématem Střední Evropy, jeho rozpětím a pozicí křížovatky, vlivem němčiny na polštinu a ukrajinštinu, historickou koexistencí češtiny a němčiny a jejími důsledky pro strukturu češtiny na ruštinu, slovanskými úředními jazyky v habsburské monarchii, inovačními procesy v lexiku současných západoslovanských jazyků, vídeňským dialektem v textech středoevropských modernistů (Machara, Cankara, Franka, Rittnera), lužickosrbským, českým a německým prvkem ve Střední Evropě, procesem internacionalizace v ruštině, jazykovou podobností ve Střední Evropě (němčina – čeština), „Středoevropankou“ Libuši Monlkovou a fenoménem východních Slovanů ve Střední Evropě.

Některé příspěvky budou publikovány podle možnosti v čas. Opera Slavica nebo ve sborníku X – Slavica Litteraria, které vycházejí na Ústavu slavistiky FF MU v Brně.

Ivo Pospíšil, řešitel projektu